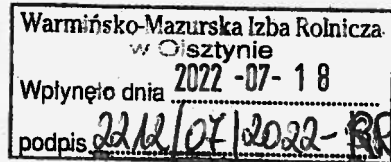

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 14 lipca 2022 r.

Znak sprawy: DOS.dws.073.21.2022

**Pan
Romuald Tański
Prezes
Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej**

Dotyczy: Stanowiska Walnego Zgromadzenia Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie trudnej sytuacji na rynkach rolnych.

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 czerwca 2022 r. (znak L.Dz. 1810/06/2022-RM), przekazuję informacje, będące w zakresie kompetencji MRiRW, dotyczące powyższego stanowiska.

Aktualny brak stabilizacji i utrudnienia na rynkach rolnych, w tym też na rynku zbóż, rozpoczęły się w polskiej i światowej gospodarce jeszcze przed rozpoczęciem agresji Rosji na Ukrainę. Po szoku, jakim było pojawienie się pandemii koronawirusa i jego skutków, nastąpiło odbicie gospodarcze. Odradzająca się światowa gospodarka zaczęła realizować odroczonego popyt na surowce energetyczne, co spowodowało gwałtowny wzrost cen ropy i gazu na rynkach globalnych. Na te czynniki nałożył się wzrost popytu konsumpcyjnego, spowodowany niezrealizowanymi w czasie pandemii zakupami. Agresja Rosji na Ukrainę, będącą nie tylko znaczącym producentem zbóż, ale również nawozów i ich składników, spowodowała w tych okolicznościach dynamiczny wzrost cen nawozów, węgla, paliw, gazu i energii elektrycznej, a także surowców rolnych. Wszystko to wpływa na ogólny wzrost kosztów produkcji rolnej.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
telefon: +48 22 250 01 18, e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

Należy również zaznaczyć, że ceny zbóż w Polsce są ściśle powiązane z cenami ziarna na rynkach światowych, sytuacją w innych sektorach m.in. trzody chlewnej, drobiu oraz kursami walutowymi. Obecnie rekordowo wysokie ceny zbóż są reakcją rynku na agresję Rosji na Ukrainę oraz blokadę portów czarnomorskich. Brak możliwości wywozu ok. 20 mln ton zbóż spowodował błyskawiczną reakcję rynków światowych i spowodował znaczące wzrosty cen zbóż. Od momentu agresji cena pszenicy wzrosła o 33%, żyta o 28%, kukurydzy o 33%. Jednocześnie, z uwagi na zbliżające się żniwa i konieczność przygotowania magazynów, a także z uwagi na dobre prognozy zbiorów w Polsce, wzrost cen został zahamowany i zaczęły one nieznacznie spadać. Zgodnie z danymi Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, w ostatnim tygodniu czerwca pszenica konsumpcyjna kosztowała 1 681 zł/t, tj. 3% mniej niż przed miesiącem, żyto konsumpcyjne 1 389 zł /t, tj. 2,2% mniej niż przed miesiącem. Wysokie ceny zbóż są korzystne dla producentów rolnych i pozwalają na choćby niewielką poprawę dochodowości wobec rosnących środków produkcji, z drugiej strony są jednak niekorzystne dla producentów pasz oraz przemysłu młynarskiego.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pragnie poinformować, że obrót na rynku zbóż podlega zasadom wolnorynkowym i funkcjonując na jednolitym rynku UE, Polska musi konsultować wszystkie kwestie co do możliwości działań na rynkach rolnych z Komisją Europejską. Jednocześnie należy zaznaczyć, że na forach Unii Europejskiej Polska informuje o sytuacji na krajowym rynku i wpływie wojny na Ukrainę na Polski rynek zbóż. Niemniej jednak obecnie dla Komisji Europejskiej priorytetem jest zachowanie bezpieczeństwa żywnościowego UE i świata poprzez umożliwienie wywozu ukraińskiego zboża. Uwolnienie wywozu wpłynęłoby korzystnie na światowy rynek zbóż oraz ceny na tym rynku.

Odnosząc się do wzrostu kosztów produkcji i trudnej sytuacji na rynkach rolnych należy jednocześnie wskazać, że producenci rolni mogą zwiększać oraz dywersyfikować swoje dochody poprzez wchodzenie w krótkie łańcuchy dostaw żywności, tj. przede wszystkim poprzez rozpoczynanie działalności polegającej na przetwórstwie własnych surowców i ich zbywaniu/ wprowadzaniu do obrotu.

Podmioty prowadzące działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) oraz rzeźni rolniczych mogą korzystać z ułatwień polegających na prawnym uregulowaniu prowadzenia rolniczego handlu detalicznego w zakresie bezpieczeństwa żywności i prawa podatkowego. Dodatkowo, rolnicy rozpoczynający działalność przetwórczą w ramach działalności

gospodarczej oraz rolnicy rozpoczynający lub kontynuujący prowadzenie RHD, MOL, rzeźni rolniczych mogli dotychczas korzystać ze wsparcia inwestycyjnego do przetwórstwa w ramach PROW 2014-2020.

W najbliższych latach wsparcie inwestycyjne na prowadzenie tego typu działalności przetwórczej zostało zaplanowane w ramach środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Wsparcie dla rolników rozpoczynających lub kontynuujących przetwórstwo rolno-spożywcze na małą skalę przewidziano w ramach:

- Inwestycji A 1.4.1. KPO: „*Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu*”, w ramach działania pn. „Wsparcie w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa i akwakultury”, oraz
- Interwencji PS WPR pn.: „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości – w gospodarstwie” (Dotacja i Instrumenty finansowe).

Zakładany maksymalny poziom współfinansowania inwestycji (w formie refundacji poniesionych wydatków) określono na poziomie 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Za koszty kwalifikowalne będą uznawane operacje polegające m.in. na zakupie: nowych maszyn i urządzeń do przetwarzania, przechowywania, magazynowania i wprowadzania do obrotu produktów; specjalistycznych, spełniających zasadę DNSH¹⁾, środków transportu wewnętrznego i zewnętrznego do przewozu produktów lub dystrybucji żywności. Przewidziano także wsparcie do zakupu materiałów budowlanych i usług związanych z budową lub modernizacją budynków oraz infrastruktury technicznej.

Uruchomienie pierwszych naborów w ramach działania 3 Inwestycji A 1.4.1. KPO planowane jest na II połowę 2022 r., natomiast wdrożenie Interwencji PS WPR „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Dotacja) – w gospodarstwie” przewidziane jest od II połowy 2025 r., po zakończeniu realizacji instrumentów wsparcia z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Ponadto, w związku z aktualną sytuacją na rynku wieprzowiny informuję, że w dniu 2 lipca br. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2022 r.

¹⁾ zasada DNSH – wprowadzona w odniesieniu do środków wsparcia UE zasada „nie czyni poważnych szkód” (Do Not Significant Harm), oznaczająca niewspieranie ani nieprowadzenie działalności gospodarczej, która czyni poważne szkody dla któregośkolwiek z celów środowiskowych, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852.

zmieniające rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów jabłek (Dz. U. poz. 1365). Na mocy ww. rozporządzenia wdrożony został także dodatkowy mechanizm nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej skierowany do producentów świń utrzymujących lochy.

Nowoutworzony mechanizm realizowany jest z wykorzystaniem środków finansowych z budżetu UE przewidzianych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/467 z dnia 23 marca 2022 r. przewidującym nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów w sektorach rolnych (Dz. Urz. UE L 96 z 24.3.2022 r. str. 4). Udostępnione przez Komisję Europejską środki finansowe mogą być przyznane w sektorach, które w konsekwencji rosyjskiej inwazji na Ukrainę, dotknięte zostały zakłóceniami na rynku spowodowanymi zwiększonymi kosztami produkcji lub ograniczeniami w handlu. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ww. rozporządzenia Komisji Europejskiej wsparcie może być kierowane do rolników, którzy angażują się w co najmniej jedno z następujących działań: gospodarka o obiegu zamkniętym, gospodarka składnikami odżywczymi, efektywne wykorzystywanie zasobów oraz metody produkcji przyjazne dla środowiska i klimatu.

Zgodnie z przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów pomoc finansowa przysługuje producentowi świń, który:

- 1) jest producentem rolnym w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 203 i 2019);
- 2) w dniu 1 kwietnia 2022 r. prowadził gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), w którym były utrzymywane świnię;
- 3) do dnia 15 lipca 2022 r., zgłosił zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1542), oznakowanie świń urodzonych w jego gospodarstwie od dnia 1 kwietnia 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r.;
- 4) realizuje co najmniej jedno z następujących działań: gospodarka o obiegu zamkniętym, gospodarka składnikami odżywczymi, efektywne wykorzystywanie zasobów oraz metody produkcji przyjazne dla środowiska i klimatu (katalog działań uprawniających do uzyskania pomocy określony jest w załączniku do ww. rozporządzenia i obejmuje

m.in. działania związane z dywersyfikacją upraw na posiadanych przez rolnika gruntach ornych).

Wysokość pomocy wynosi 80 zł/szt. do świń urodzonych w gospodarstwie producenta w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r., których oznakowanie zostało zgłoszone do ARiMR do dnia 15 lipca, przy czym maksymalna kwota pomocy, jaka może zostać przyznana producentowi wynosi 160 tys. zł.

Wniosek o udzielenie pomocy finansowej producent świń składa raz, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 lipca 2022 r. na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Za datę złożenia wniosku uznaje się datę wpływu tego wniosku do biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Szczegółowe informacje o warunkach udzielania pomocy dla producentów świń oraz wzór wniosku o przyznanie pomocy dostępne są na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W odniesieniu do kwestii nawozów, notowane od kilku miesięcy drastyczne wzrosty i wahania cen nawozów mineralnych bardzo niepokoją resort rolnictwa, bowiem niekorzystnie oddziałują na możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki nawozowej. Sytuacja ta jest wyjątkowo trudna dla rolników.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi systematycznie analizuje sytuację dot. dostępności nawozów mineralnych na rynku, ich cen i ich wpływu na kształtowanie się opłacalności produkcji rolniczej. W tym celu Ministerstwo korzysta m.in. z analiz rynku nawozów mineralnych wykonywanych przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (w tym zbiorczej informacji opracowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie) oraz analiz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie.

Największy wpływ na kształtowanie sytuacji na krajowym rynku już od wielu miesięcy mają czynniki o charakterze podażowym. Najważniejszym z nich jest wzrost cen gazu ziemnego, podstawowego surowca wykorzystywanego do produkcji nawozów azotowych. Ocenia się, że koszty gazu ziemnego stanowią najczęściej około 60-80% kosztów produkcji nawozów azotowych. Obserwowana od ponad pół roku duża zmienność oraz wysoki poziom cen gazu (ceny gazu są kilkukrotnie wyższe niż rok wcześniej) skutkują wyraźnym wzrostem kosztów produkcji, co przekłada się na wyższe ceny nawozów zawierających w swoim składzie azot. Z powodu wysokich cen gazu ziemnego wielu europejskich producentów ograniczyło lub

wstrzymało produkcję nawozów, co jeszcze bardziej spotęgowało wzrost cen nawozów na europejskim rynku, w tym również na rynku w Polsce.

Skokowe podwyżki cen nawozów na krajowym rynku wynikają nie tylko ze wzrostu cen gazu ziemnego oraz cen nawozów w handlu międzynarodowym, ale również m.in. mniejszego niż w latach poprzednich wolumenu importu nawozów, co skutkuje mniejszymi dostawami nawozów dla polskich odbiorców. Z dostępnych danych MF wynika, że w I kwartale br. wolumen importu nawozów wyniósł 731 tys. ton (w masie nawozu) i był o 36,7% mniejszy niż w analogicznym okresie rok wcześniej. Wartość importu (wyrażona w euro) wzrosła z kolei pod wpływem wzrostu cen o 43,8%. Import nawozów azotowych zmalął o 31,7% do 330 tys. ton masy nawozu, wieloskładnikowych o 32,6% do 222 tys. ton, a potasowych o 45,0% do 179 tys. ton.

W celu wsparcia rolników Ministerstwo przyspieszyło wypłatę zaliczek na dopłaty bezpośrednie dla rolników, co umożliwi dokonywanie zakupów środków produkcji, w tym nawozów. Ministerstwo prowadzi również rozmowy z krajowymi producentami nawozów (Anwil S. A., Grupa Azoty S. A.) oraz Ministerstwem Aktywów Państwowych w celu poprawy sytuacji rynkowej.

W celu wsparcia polskich rolników, którzy odczuli skutki wzrostu kosztów nawozów, spowodowanego obecnym kryzysem geopolitycznym i związanymi z nim sankcjami, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, opracował program pomocowy o wartości 836 mln euro (3,9 mld złotych) przeznaczony na wsparcie sektora rolnego w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), producenci rolni, którzy złożyli wnioski o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2022 r. – mogli ubiegać się o pomoc na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez w okresie od 1 września 2021 r. do 15 maja 2022 r.

Wnioski o ww. pomoc można było składać na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej, raz do dnia 31 maja 2022 r.

Ponadto, w celu zmniejszenia rosnących w ostatnim czasie kosztów produkcji rolnej na podstawie ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. poz. 196) obniżona została w okresie od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia 31 lipca 2022 r. stawka podatku VAT do 8% na paliwa silnikowe, w tym:

- benzyny silnikowe (CN 2710 12 45 lub 2710 12 49) oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami, spełniające wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach,
- oleje napędowe (CN 2710 19 43 i 2710 20 11) oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, spełniające wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach,
- biokomponenty stanowiące samoistne paliwa, spełniające wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach, przeznaczone do napędu silników spalinowych bez względu na kod CN,
- przeznaczone do napędu silników spalinowych gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe (CN 2711, z wyłączeniem CN 2711 11 00 i 2711 21 00) oraz gazowe węglowodory alifatyczne (CN 2901), skroplone.

W okresie tym obniżona została również stawka VAT:

1) do 0% na:

- towary spożywcze wymienione w poz. 1–18 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, innych niż klasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w grupowaniu usługi związane z wyżywieniem (PKWiU 56),
- na nawozy, środki ochrony roślin, ziemię ogrodniczą i inne środki wspomagające produkcję rolniczą (takie jak: środki poprawiające właściwości gleby, stymulatory wzrostu oraz niektóre podłoża do upraw),
- gaz ziemny (CN 2711 11 00 albo 2711 21 00);

2) do 5% na:

- energię elektryczną (CN 2716 00 00),
- energię cieplną.

Ceny nawozów to istotny koszt produkcji rolnej. Całkowite zniesienie VAT na nawozy i środki wspomagające uprawę roślin oraz środki ochrony roślin do produkcji rolnej to, obok obniżek podatków na paliwa i energię elektryczną, istotne wsparcie polskich producentów żywności.

Ponadto, od 2019 r. realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW), przy współpracy Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych (OSChR), „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”. Celem programu regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie jest utrzymanie

potencjału produkcyjnego polskiego rolnictwa dla zapewnienia samowystarczalności żywnościowej oraz poprawa jakości środowiska. Realizacja programu regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie, na który Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczył środki finansowe w wysokości 300 mln zł, przewidziana jest w latach 2019-2023.

Wyplata środków realizowana jest, w ramach pomocy de minimis w rolnictwie, w formie dopłaty do zakupionego wapna nawozowego (nawozów wapniowych, wapniowo-magnezowych i środków wapnujących).

Od sierpnia 2019 r. producenci rolni mogą składać do OSChR wnioski o dofinansowanie zakupionego wapna nawozowego. Stacje po ocenie formalnej i merytorycznej przekazują wnioski do WFOŚiGW, które ostatecznie podejmują decyzję o przyznaniu lub nieprzyznaniu pomocy producentom rolnym. Program cieszy się dużym zainteresowaniem rolników.

Szczegółowe informacje, w tym wzór wniosku oraz instrukcja wypełniania wniosku zamieszczane są na stronie internetowej Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej (<https://www.schr.gov.pl/>).

Odnosząc się do kwestii modyfikacji WPR celem zwiększenia produkcji żywności Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgadza się z opinią, że wojna w Ukrainie musi przełożyć się na podejście do Wspólnej Polityki Rolnej. Agresja Rosji na Ukrainę, która powoduje przerwanie części dotychczasowych łańcuchów dostaw, wymusza podejmowanie działań mających na celu uniezależnienie się Unii od importu i zapewnienie jej suwerenności żywnościowej. Na forum UE trwa obecnie dyskusja na ten temat, a Polska uczestniczy w niej aktywnie, wnioskując o ograniczenie niektórych wymogów obowiązkowych w ramach Planu Strategicznego WPR (PS WPR), m.in. warunkowości, które mogą prowadzić do ograniczenia produkcji. Przykładem takiego rozwiązania jest chociażby wprowadzenie odstępstwa od zakazu prowadzenia produkcji na ugorach w 2022 r. w ramach zazielenienia. Zgodnie z decyzją, ugory te można wykorzystać do produkcji żywności i pasz. Decyzja umożliwia uznanie gruntów ugorowanych za odrębne uprawy w ramach dywersyfikacji upraw lub za obszary proekologiczne (EFA), nawet jeśli na takich gruntach będzie miał miejsce wypas, zbiór w celu produkcyjnym lub uprawa. Na ugorach objętych odstępstwem w ramach obszarów EFA można stosować środki ochrony roślin. Tego typu działania umożliwią rolnikom większą elastyczność w prowadzeniu produkcji, istotną zwłaszcza wobec wpływu rosyjskiej inwazji na Ukrainę na podaż i popyt na produkty rolne. Uważamy, że wprowadzenie tego typu działań jest konieczne nie tylko w tym roku, ale również

w przyszłości, w ramach obowiązującego od 2023 r. Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Odnosząc się do kwestii zaniechania wprowadzenia Europejskiego Zielonego Ładu od stycznia 2023 roku, ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi chce realizować założenia Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ) w sposób zgodny ze stanem i potrzebami sektora rolnego, który pozwoli na zachowanie jego konkurencyjności oraz potencjału eksportowego. Projekt PS WPR jest na ostatnim etapie uzgodnień z Komisją Europejską. Przewidziane w tym dokumencie działania zostały opracowane w sposób, który nie ogranicza zdolności produkcyjnych polskich rolników i są dostosowane do ich możliwości. Zaproponowano szereg dobrowolnych działań (zarówno w I jak i II filarze) pozwalających na wprowadzenie założeń EZŁ bez szkody dla polskiego sektora rolnictwa. Zawarte w PS WPR zakładane wartości wskaźników realizacji EZŁ zostały opracowane we współpracy z instytutami naukowymi i przedstawiają realnie osiągalne zmiany w poszczególnych obszarach.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi otrzymuje informacje od Komisji Europejskiej, że zaproponowane wartości realizacji założeń EZŁ są niewystarczające. Komisja Europejska wskazuje na potrzebę podniesienia przez Polskę ambicji, jednak ze względu na obecną sytuację Polska będzie dążyła do utrzymania swojego stanowiska.

W zakresie kredytów informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) Agencja stosuje dopłaty do oprocentowania:

- a) kredytów na realizację inwestycji w rolnictwie i rybactwie śródlądowym,
- b) kredytów na zakup użytków rolnych,
- c) kredytów na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów,
- d) kredytów dla grup producentów rolnych na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków oraz producentów rolnych na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek albo udziałów spółdzielni prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków,

- e) kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę.

Ponadto Agencja finansuje częściową spłatę kapitału kredytów na zakup użytków rolnych przez młodych rolników.

Agencja stosuje jedynie dopłaty do oprocentowania lub częściową spłatę kredytu w zależności od linii kredytowej.

Powyższe kredyty udzielane są ze środków własnych banków, które mają zawartą umowę o współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Należy zauważyć, że zgodnie z obowiązującymi przepisami wysokości opłat i prowizji na rzecz banku, związanych z kredytem bankowym z dopłatami do oprocentowania ze środków Agencji, w tym pobieranych od czynności bankowych w okresie kredytowania nie może przekroczyć 2% kwoty udzielonego kredytu.

Producenci rolni, którzy mają trudności ze spłatą czynnych kredytów z dopłatami ARiMR do oprocentowania mogą ubiegać się w banku o:

- a) zastosowanie prolongaty spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- b) wydłużenie okresu kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
- c) zmianę kierunku produkcji na inny określony w zasadach udzielania kredytów.

Zasady udzielania kredytów w przypadku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn od niego niezależnych, umożliwiają bankowi, po dokonaniu stosownej analizy i deklaracji kredytobiorcy o wznowieniu działalności lub spłaty kredytu, uznanie tego zaprzestania za czasowe. W takim przypadku, w okresie ww. zaprzestania, dopłaty do oprocentowania kredytu nie są stosowane. Po wznowieniu przez kredytobiorcę działalności lub spłaty kredytu i odsetek dopłaty ponownie są stosowane od dnia tego wznowienia.

Szczegółowe warunki udzielania powyższych kredytów są dostępne na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: <https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne>.

Jednocześnie, w przypadku problemów ze spłatą zobowiązań kredytowych istnieje również możliwość ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia na podstawie ogólnie

obowiązujących przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2019 r. poz. 243 z późn.zm.).

W odniesieniu do kwestii wsparcia dla producentów trzody chlewnej oraz ASF, w przypadku poddziałania 5.1 „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014-2020, beneficjent, któremu wypłacono wsparcie ze środków publicznych jest zobowiązany korzystać z inwestycji zgodnie z przeznaczeniem i prowadzić produkcję, której służyła realizacja operacji w okresie 5 lat od wypłacenia mu płatności końcowej.

W przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności beneficjent PROW 2014-2020 może nie zwracać wypłaconej mu pomocy. Organ przyznający pomoc podejmuje decyzje dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku na podstawie odpowiednich dowodów oraz stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa Unii Europejskiej dotyczącego rolnictwa. Można nie wymagać zwrotu całości albo części wypłaconej pomocy jedynie w przypadku działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności.

W przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013, wymienione zostały przypadki, które mogą zostać uznane jako „siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności”.

„Siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności” mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:

- 1) śmierć beneficjenta;
- 2) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
- 3) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
- 4) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
- 5) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
- 6) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w momencie zawierania umowy o przyznaniu pomocy.

Powyżej wymienione przypadki, które mogą zostać uznane za siłę wyższą lub nadzwyczajne okoliczności, są przykładowe i nie stanowią katalogu zamkniętego przypadków. ARiMR, może uznać inne niż ww. zdarzenie za przypadek siły wyższej lub

nadzwyczajnych okoliczności (stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa UE dotyczącego rolnictwa, w tym orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości).

Ww. zasada ma zastosowanie we wszystkich instrumentach wsparcia dotyczących rozwoju obszarów wiejskich PROW 2014-2020, w tym w ramach poddziałania 5.1 „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”. Przypadki siły wyższej zgłasza się właściwemu organowi wraz z odpowiednimi dowodami wymaganymi przez właściwy organ, w ciągu 15 dni roboczych od dnia, w którym beneficjent lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać tej czynności.

Jednym ze zobowiązań beneficjenta korzystającego z pomocy na inwestycje zapobiegające ASF, jest prowadzenie działalności związanej z przyznaną pomocą, czyli produkcja trzody chlewnej, która służy realizacji operacji lub której prowadzenie stanowiło warunek przyznania pomocy na zabezpieczenie gospodarstwa przed przeniesieniem wirusa ASF. Objęcie siedziby stada obszarem zapowietrzonym lub zagrożonym, lub z ograniczeniami III i II (strefa czerwona i różowa) w związku z występowaniem ASF jest uwzględniane przez ARiMR przy badaniu przyczyn braku możliwości realizacji zobowiązań beneficjenta PROW 2014-2020, w tym m.in. zobowiązania do prowadzenia produkcji o określonej skali. Przypadki są rozpatrywane indywidualnie – na wniosek beneficjenta złożony w terminie wynikającym z przepisów UE.

Na stronie ARiMR w zakładce Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 zawarta jest „Informacja o możliwości ubiegania się o czasowe zawieszenie zobowiązania dotyczącego prowadzenia produkcji trzody chlewnej w związku z wystąpieniem ASF” wraz z wnioskiem o zwolnienie ze zobowiązań w związku z wystąpieniem siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności <https://www.gov.pl/web/arimr/informacja-o-mozliwosci-ubiegania-sie-o-czasowe-zawieszenie-zobowiazania-dotyczacego-prowadzenia-produkcji-trzody-chlewnej-w-zwiazku-z-wystapieniem-asf>.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Anna Gembicka
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Biuro Prezesa Rady Ministrów.

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych
dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

